Doprava ve městech jako evropská priorita

Publikováno: 13. 3. 2007

Loňský přezkum Dopravní politiky EU do roku 2010 ukázal jako jednu z nejkritičtějších oblastí dopravu ve městech. Evropská komise se proto rozhodla vyhlásit dopravu ve městech jako jednu ze svých priorit pro letošní rok a zpracovat „Zelenou knihu o dopravě ve městech“. Kolem 40 % občanů EU žije v městských aglomeracích s více než 200 tisíci obyvateli a 80 % ve městech a větších obcích a problematika dopravy ve městech se jich proto velmi úzce dotýká. Dominantní roli v dopravě dnes mají osobní auta, která i ve městech zajišťují 75 % všech přepravních výkonů.

Konsultace k Zelené knize o dopravě ve městech byly zahájeny dvěma semináři, které Evropská komise a Evropský parlament uspořádaly dne 31.ledna 2007 v rámci Evropského týdne udržitelné energie. Cílem seminářů bylo prezentovat odborníkům z oborů dopravy a urbanismu a zástupcům měst stávající stav a předložit návrhy na jeho zlepšení. Diskuse vyvrcholí závěrečnou konferencí na začátku června, vlastní Zelená kniha by měla být vydána na podzim letošního roku.

Zelená kniha byla vyhlášena na workshopu s názvem „Městská doprava: Problémy, řešení a zodpovědnost“. V jeho úvodu seznámil pan Ruete, generální ředitel Direktorátu EK pro dopravu a energetiku, s dosavadním vývojem evropské dopravní politiky a smyslem a cíli připravované Zelené knihy.

První část workshopu moderoval Ing. Oldřich Vlasák, poslanec Evropského parlamentu za ČR a předseda Svazu měst a obcí ČR, jehož hosty byli jeho kolegové z EP a starostové několika velkých evropských měst. Ti všichni ve svých vystoupeních zhodnotili vývoj dopravy a především se pochlubili úspěchy, kterých se podařilo dosáhnout v posílení významu veřejné dopravy v jejich volebních regionech.

Druhá část tohoto semináře proběhla na ještě vyšší politické úrovni. Přednášejícími byli mj. místopředseda Evropské komise a komisař pro dopravu Jacques Barrot, komisařka pro regionální politiku paní Hübner, a další vysocí političtí představitelé EU. Ti všichni prezentovali nástroje, které má EU ke zkvalitňování dopravního procesu k dispozici. Rostoucí osobní i nákladní doprava je sice negativním jevem, na druhou stranu však mobilita patří k zlepšující se kvalitě života a je vyjádřením vůle občanů Unie. EU investuje do dopravy značné finanční prostředky, jak z kohesních a dalších fondů, tak prostřednictvím Evropské investiční banky. Ty směřují především ke zlepšení nabídky veřejné dopravy, zvýšení bezpečnosti dopravy, snížení ekologické zátěže z dopravy a k vývoji nových – efektivnějších a energeticky méně náročných - dopravních systémů.

V závěrečném shrnutí celého semináře zdůraznil místopředseda EK Jacques Barrot úlohu, kterou mohou orgány EU a členských států ve spolupráci se správou měst a regionů sehrát v řešení dopravy ve městech. S ohledem na princip subsidiarity je důležité, aby se právě města zapojila do zpracování Zelené knihy. Svými zkušenostmi, názory a připomínkami mohou přispět k odhalení překážek v zavádění úspěšné dopravní politiky a návrhu společných řešení, aplikovatelných na evropské úrovni. Zelená kniha bude tvořit základ evropské dopravní politiky v tomto segmentu.

Vyhlášení Zelené knihy předcházel seminář s názvem „Městská doprava a zelený pohon“, který se zabýval možnostmi zavádění čistších motorů a zdrojů energie pro ně. Na tomto semináři nebyly prezentovány jen názory politiků, ale i zástupců organizací z celého odborného spektra – od ekologů přes sdružení podnikatelů a zaměstnanců v dopravě až po sdružení výrobců automobilů. Nejedná se o čistě technickou otázku, emise z motorových vozidel se daří snižovat i díky stále se zpřísňujícím normám. Problém se dnes posouvá spíše na stranu legislativy a ekonomiky. Otázka „Jak zohlednit ekologické hledisko při výběrových řízeních na městské dopravní služby?“ je prvním z podnětů do zahajované veřejné diskuse. V případě tendrů na provozovatele MHD tento dotaz zní: „Je lepší dát přednost investičně i provozně dražším plynovým autobusům proti nabídce, splňující emisní normy z doby před pěti či více lety?“. Při nákupu nového auta pro starostu stojí radnice před rozhodnutím,

zda koupit auto z běžné nabídky nebo zda si může politicky dovolit vůz s hybridním pohonem, o 50 procent dražší, ale s výrazně nižším vlivem na životní prostředí.

I při kladném rozhodnutí pokračuje série otázek do celoevropské diskuse dál – měla by být pravidla v pravomoci měst, členských států nebo by měl být ekologický faktor zaveden jako povinný ukazatel v celé EU?

Centrum dopravního výzkumu, v.v.i., se jako rezortní výzkumná instituce již po řadu let zapojuje do řešení dopravních problémů na evropské úrovni. Nebude stát mimo ani v případě Zelené knihy, proto jsme zřídili e-mailovou adresu zelena-kniha@cdvgis.cz, na které uvítáme Vaše podněty a návrhy. Vzájemná spolupráce výzkumu s městy a regiony, dopravci a dalšími odborníky je podmínkou pro efektivní presentaci a uplatnění zájmů a názorů ČR v tomto celoevropském dokumentu.